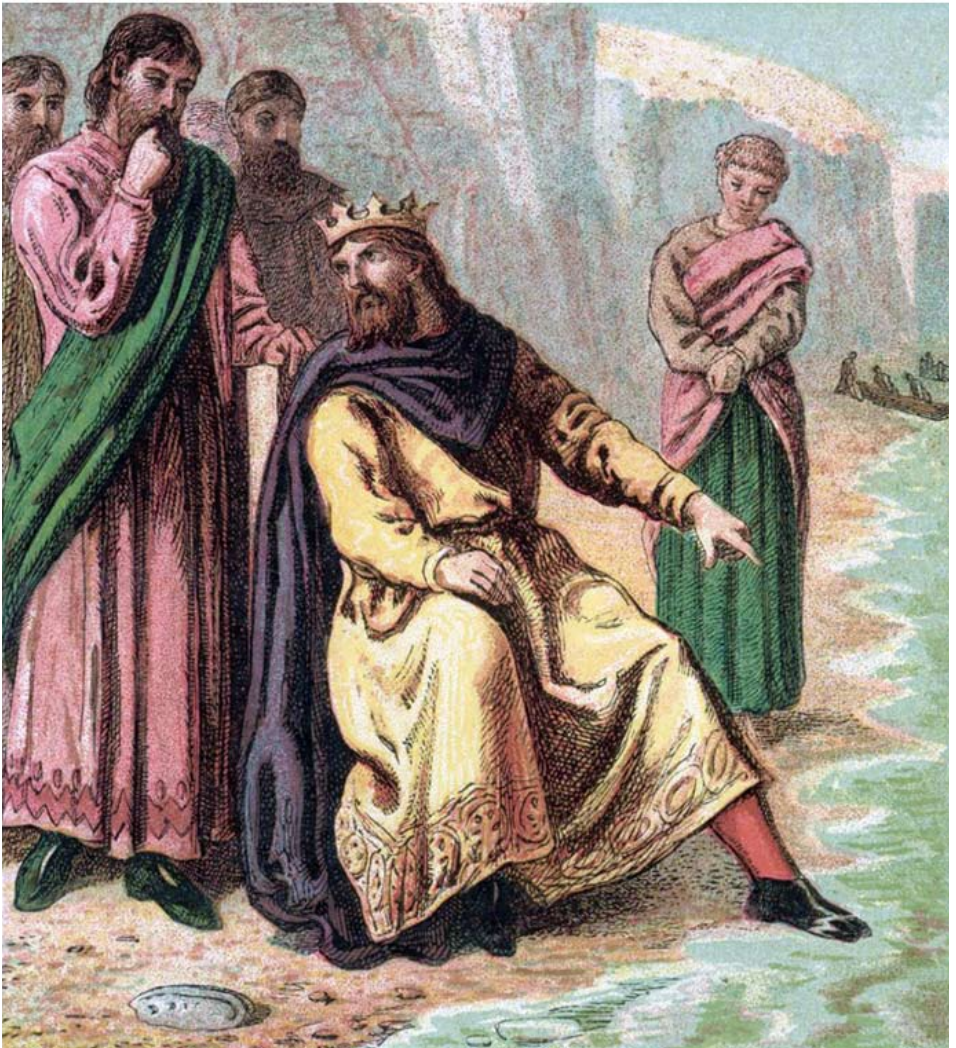

HISTORISK SAMFUND

for VIBORGEGNEEN

PROGRAM 2018

BILLEDEKST: JOSEPH MARTIN KRONHEIM (1810–96): KONG KNUD OG HANS HOFFOLK.

TORS DAG DEN 25. JANUAR 2018, KL. 19.30
SORTEBRØDREHUS,

ST. SCT. MIKKELS GADE 12, VIBORG

Ph. D. Marie Bønløkke Missuno

**”Knud den Store af Danmark og England”
1016/19-1035”**

I 1016 blev Knud den Store konge i England, og det var her, han tilbragte størstedelen af sin liv. Men vi møder også Knud og hans folk i Danmark.

For eksempel da Knud omkring 1019 vendte hjem til Danmark for at vinde tronen her og bl.a. besøgte Viborg på sin vej. Året før havde han sendt sin erobringsflåde hjem, og senere indsatte han jarlerne Thorkil Høje, Ulf og senere kongesønnen Hardeknud som regenter i Danmark.

Det er disse begivenheder og mennesker samt deres betydning i den tidlige middelalder Danmark, der er fokus i dette foredrag.

Foredraget er arrangeret i samarbejde med Folkeuniversitetet i Viborg.

TIRSDAG DEN 20. FEBRUAR 2018

BEMÆRK KLOKESLÆT

SORTEBRØDREHUS,

ST. SCT. MIKKELS GADE 12, VIBORG

Generalforsamling i Historisk Samfund for Viborgegnen med nedenstående dagsorden:

1. Valg af dirigent og referent.
2. Formanden aflægger beretning for året 2017.
3. Kassereren fremlægger revideret regnskab for året 2017 til godkendelse.
4. Valg til bestyrelsen. På valg er: Roar Ploug, Finn Højbjerg, Lars Agersnap Larsen, Steffen Elmer Jørgensen og Karen Elisabeth Stub.
5. Valg af revisor. På valg er Henning Ringgaard Lauridsen.
6. Indkomne forslag meddeles til formand

Erik Jørgensen senest 4 dage før generalforsamlingen.

7. Eventuelt.

Kl. 19.30

Naturvejleder, tidligere skovfoged ved Hedeselskabet og mangeårig leder af Naturskolen i Viborg kommune, Jens Frydendal

”Tilbage til naturen – eller omvendt - natursyn fra 1700-tallet til nu.”

I det meste af menneskehedens historie har naturen været opfattet som en fjende, der skal bekæmpes med alle midler, og udnyttes til gavn for menneskene.

Fra 1700-tallet og frem er de tekniske midler i denne kamp udviklet så kraftigt, at nogen for 100 år siden begyndte at blive bekymret for, om naturen overhovedet ville overleve kampen. Begreber som naturbeskyttelse og fredning vandt så småt indpas. Først meget spagfærdigt, men senere med større vægt.

Med sin baggrund fra barndommen på den vestjyske hede, over ansættelse i Det danske Hedeselskab til leder af Naturskolen i Viborg kommune, har Jens Frydendal oplevet kampen om naturen, i al fald det seneste halve århundrede. Det kommer der en noget turbulent gennemgang af de skiftende natursyn ud af - fra tidligere tiders nyttesyn frem til naturbeskyttelsestanker og klimakrisens behov for at se på det hele i et helt nyt perspektiv.

Foredraget er arrangeret i samarbejde med Folkeuniversitetet i Viborg.

TORS DAG DEN 22. MARTS 2018,

KL 19.30. SORTEBRØDREHUS,

ST. SCT. MIKKELS GADE 12, VIBORG

Professor Emeritus Uffe Østergaard

”Hvorfor danskerne blev danske”

Uffe Østergaard vil ud fra sin bog ”Hvorfor er danskerne danske?” give sit bud på, hvad der

har skabt den danske nationalitet, samt hvilken indflydelse reformationen har haft på denne udvikling. I sin historiske gennemgang sporer han den danske identitets opblomstring som et resultat af vækkelsesbevægelserne fra slutningen af 1700-tallet. I et samspil med politiske partier blev en fast national identitet slået fast i starten af 1900-tallet.

”Hvorfor er danskerne danske?” påstår ikke, at det er Luther eller Grundtvig der har skabt danskerne, men grundlaget blev lagt med Luthers reformation, der især i Norden blev taget godt imod.

Foredraget er arrangeret i samarbejde med Folkeuniversitetet i Viborg.

ONSDAG DEN 18. APRIL 2018, KL. 19.30.

SORTEBRØDREHUS,

ST. SCT. MIKKELS GADE 12, VIBORG

Forfatter og højskolelærer Henning Pedersen, Hersom

”Carl Heinrich Petersen, en havkat i hyttefadet.”

Det stod ikke skrevet ved Carl Heinrich Petersen vugge i 1915, at han en dag skulle bære Viborg ved som den første i byen at blive æresdoktor ved Aarhus Universitet.

Den arbejdsløse cigarmager forlod i 30'erne sin fødeby og boede i mange år i København og levede af tilfældige jobs om bagerbud, snekaster, spildsamler etc., for i 1950'erne at vende tilbage til Viborg, hvor han boede til sin død i 1988. I slutningen af krigen var Carl Heinrich interneret i bl.a. Horserød og Frøslev på grund af sine aktiviteter, der bl.a. omfattede arbejde med det illegale blad ”Arbejder-Opposition.” Med støtte fra Frihedsfonden tog han en lærereksamen og arbejdede da også som lærervikar en kort tid. Men det var som forfatter og foredragsholder han havde sit egentlige virke og

slog sit navn fast. Han viden om venstrefløjen, arbejderbevægelsen og alskens antiautoritære grupperinger var næsten legendarisk, og han drev ”Anarkistisk Boghandel” fra sin bopæl i Gothersgade i Viborg.

Hans forhold til sin fødeby forblev problematisk. Han gav ikke fem flade øre for det pæne borgerskab og udgav da også en artikel med titlen ”Viborg er noget lort – men der er også lyspunkter”. På sine gamle dage formildedes han dog noget, da han blev medlem af forfattergruppen ”Komplot” og da han fik bevilget kommunal hjemmehjælp.

Han testamenterede sin ejendom i Gothersgade til en fond bestyret af lejerne.

Foredraget er arrangeret i samarbejde med Folkeuniversitetet i Viborg.

ONSDAG DEN 16. MAJ 2018, KL. 19.30.

SORTEBRØDREHUS,

ST. SCT. MIKKELS GADE 12, VIBORG

Overinspektør v. Nationalmuseet og Kongernes Jelling, Hans Ole Matthiesen

”Jelling - kongemagt og korsvej”

Man behøver bare at slå op i sit pas for at se, hvilken stor rolle Jelling spiller i dag: Motiver fra den store Jellingsten fortæller her en godt 1000 årig historie.

For få år siden troede vi alle, at historien om Jelling var bundet til de to høje, de to runestene og den mystiske begravelse af en person fra samfundets øverste klasse – tilmed inde i en kirke. Men store udgravninger fra 2006 til 2013 har bragt nye fund for dagens lys og vores tolkning af hele kongemagtens historie skal spejles i disse nye rammer. I denne sammenhæng spiller vikingegraven i Mammen tilmed en spændende rolle.

Foredraget er arrangeret i samarbejde med Folkeuniversitetet i Viborg.

TORS DAG DEN 20. SEPTEMBER 2018,
KL. 19.00. NB BEMÆRK TIDSPUNKT
SKAKBRÆTTET, VIBORG HOVEDBIB-
LIOTEK, VESTERBROGADE 15, VIBORG
*Arkeolog og museumsinspektør ved Moesgaard,
Jeanette Varberg*

”Mennesket har altid vandret. Folkevandringer og vendepunkter i historien”

I foredraget fastslår Jeanette Varberg, at det slet ikke er noget nyt, at mennesket vandrer. Faktisk har vi altid vandret. Nogle gange drevet af eventyrlyst og oplevelsestrang. Andre gange pga. nød, sult og krige. Ofte har klimaet også spillet en rolle.

Varberg starter med menneskets begyndelse i Afrika, hvorfra vi drog ud og siden befolkede stort set hele kloden. Efter mange årtusinder som jægere og samlere begyndte vi at dyrke jorden, hvilket både medførte en befolknings-eksplosion samt en ændring af landskabet, idet skovene blev fældet for at opdyrke jorden.

Atter mange tusind år senere i Bronzealderen var en række angreb af Havfolket mod landene omkring det østlige Middelhav en af hovedårsagerne til Bronzealderens kollaps.

Jernalderen bragte vandringer af kimbrerne, kelterne og teutonerne, som bl.a. pressede Romerrigets grænser.

Det blev dog hunnerne, der blev sidste strå i Det Vestromerske Riges kollaps, hvilket atter satte gang i store folkevandringer. Varberg kommer også ind på vikingerne, den sorte død, den lille istid, opdagelsen af Den Nye Verden og slavehandlens betydning, før hun fører os op i nutiden med de to verdenskrige og flygtningekrisen 2015.

NB!!! Tilmelding til Viborg Hovedbibliotek på tlf. 87 87 34 78 senest 20. september kl. 12. Entré kr. 20 betales ved indgangen.

Foredraget er arrangeret i samarbejde med Viborg Hovedbibliotek

Porto

HISTORISK SAMFUND for VIBORGEGNEN

v/ kasserer Steffen Elmer Jørgensen
Dumpen 7, 1. sal
8800 Viborg

TORS DAG DEN 25. OKTOBER 2018,
KL. 19.30 SORTEBRØDREHUS,
ST. SCT. MIKKELSGADE 12, VIBORG

Lektor, lic. phil. Erik Kulavig, Syddansk Universitet, Odense

”Den russiske revolution 1917.”

På baggrund af en udflugt tilbage til lange linjer og konjunkturer i russisk historie vil henholdsvis Februarrevolutionen og Oktoberrevolutionen blive gennemgået og diskuteret.

Nogle af de spørgsmål, der vil blive drøftet er: Hvordan ser revolutionerne ud i henholdsvis et politisk historisk, et socialhistorisk og et kulturhistorisk perspektiv? Var revolutionen i februar en ægte revolution og den i oktober et bolsjevistisk statskup? Hvilken rolle spillede sovjetterne? Hvilke planer havde Lenin og Trotskij forud for revolutionen, og hvilken politik blev der faktisk ført, efter de havde grebet magten? Hvilke konsekvenser fik revolutionen og den

første tid derefter for Ruslands og Sovjetunionens videre udvikling?”

Foredraget er arrangeret i samarbejde med Folkeuniversitetet i Viborg.

MANDAG DEN 19. NOVEMBER 2018, KL. 15.00, SORTEBRØDREHUS,
ST. SCT. MIKKELSGADE 12, VIBORG

Historisk Samfund vil denne eftermiddag være vært ved en lille forfriskning i anledning af udgivelsen af årbogen

Fra Viborgeggen 2018

Flere af forfatterne til artiklerne vil være til stede og fortælle om arbejdet med stoffet.

Vi opfordrer medlemmerne til at møde frem og samtidig afhente deres eksemplar af årbogen, da der tillægges porto til kontingentet ved forsendelse. For senere afhentning af årbogen, vær venlig at se vor hjemmeside: www.historisksamfundviborg.dk

Til nye medlemmer:

Undertegnede:

(navn)

(adresse)

E-mail

Vil gerne indmeldes i Historisk Samfund for Viborgeggen

Kontingent: kr. 200,- for 2018

Kontingentet dækker foredragsaftener, diverse tiltag og tilsendelse af vores årbog FRA VIBORG-EGNEN, *ekskl. forsendelse.*

OM HISTORISK SAMFUND FOR VIBORGEGENEN

En række personer med historisk interesse i det daværende Viborg Amt besluttede i slutningen af 1920'erne at etablere et fællesskab og oprette en forening til fremme af denne interesse. Den 20. november 1928 blev Historisk Samfund stiftet. Formålet blev:

At vække historisk interesse hos amtets befolkning og indsamle oplysninger om historiske begivenheder i amtet, om befolkningens liv og færden i tidligere tider og om personer, der har haft en særlig betydning for denne del af landet samt at værne om historisk minder.

Foreningen fik fra sin oprettelse navnet Historisk Samfund for Viborg Amt, men med kommunalreformen i 2007 blev navnet ændret til Historisk Samfund for Viborg-egnen.

Foreningen har siden bestræbt sig på at efterleve sit formål dels ved udgivelse af en årbog, dels ved afholdelse af offentlige møder med foredrag af historisk indhold og ved at bidrage til og støtte udgivelsen af historisk arbejder vedrørende egnen.

Det nye navn ændrer intet ved disse forhold, der siden 1929 har betydet udgivelse af en række publikationer samt årbogen. En stor del af disse udgivelser kan fortsat erhverves til favorpris.

Samfundets udgivelser sælges til medlemmerne til favorpris hos ekspeditionen.

Af årbøgerne kan mange endnu købes enkeltvis. Før 1970 kun 1935-37 og 1966, efter 1970 rimelig komplet, dog mangler 1973 og 1980-1981. Frem til 2007 koster årbøgerne kr. 20 pr. stk. For de seneste årgange gælder følgende: 2016: 100 kr., 2015-2011: kr. 75, 2010-2008 kr. 50. Sæt af samtlige årbøger på lager kr. 500,-

Kontingent og indmeldelse

Kr. 200. Indmeldelse til kasserer elmerjorg47@gmail.com. Ved forsendelse tillægges porto. Samfundets hjemmeside: Benyt hjemmesiden til sidste nyt om foredrag, nye tiltag osv. www.historisksamfundviborg.dk

Bestyrelsen:

Erik Jørgensen, formand

Sct. Laurentii Vej 16E, 8800 Viborg
Tlf. 86 62 90 31, ejco@live.dk

Ole Degn, næstformand og redaktør af årbogen
Mellemhøjen 11, 8800 Viborg
Tlf.: 86 67 47 02. degno@post3.tele.dk

Steffen Elmer Jørgensen, kasserer og sekretær
Dumpen 7, 1. sal, 8800 Viborg.
Tlf.: 86 60 19 96,
elmerjorg47@gmail.com

Karen Elisabeth Stub, foredragsudvalget
Vinkelvej 82 B, Bruunshåb, 8800 Viborg.
Tlf.: 86 67 37 71.
stubsoerenen@energimail.dk

Erling Greve Kristensen, foredragsudvalget
"Stathau", Røverdalen 20, Dollerup,
8800 Viborg.
Tlf.: 86 63 89 89. handskegreven@mail.dk

Lars Agersnap Larsen, webmaster
Hald Ege
Tlf.: 51 49 08 33. l4l@viborg.dk

Jesper Overgaard, presseomtale
Kokildedalen 7, 8800 Viborg
Tlf. 86 67 47 60,
Jesper_Overgaard@MSN.com

Roar Ploug, ekspedition af årbøger
Gefionvej 6, 8800 Viborg.
Tlf. 86 62 91 60, roarploug@mail.dk

Finn Højbjerg, nyhedsredaktør
Fredensgade 29, 8800 Viborg.
Tlf.: 24 20 24 83, finnoglene@mail.dk